

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Recollectio Spiritvalis

Masen, Jacob

Coloniae Agrippinae, 1691

Pro Die III. Meditatio IV. De inferno, respondens quinto Exercitio S. Ignatii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60213)

*Judicium fatale subit, (2.) secreta patebunt
Omnia, (3.) clarescent ira favorque Dei.*

P R O D I E III.

MEDITATIO IV.

*De inferno, respondens quinto Exerci-
tuo S. IGNATII.*

VERITAS. Horrenda inferni poena omnia hujus mundi excogitabilia supplicia vincit, sensus & membra corporis singula pervadens. (2.) Animam quoque ejusque potentias universas immensum cruciatura, (3.) Verum sola æternitas est, quæ inter hæc omnem suppliciorum atrocitatem longè superat.

ORATIO PRÆPARATORIA Com-
munis.

PRÆLUDIUM I. *Imaginare te, debiscente
velut in Ætna monte, terrâ, locum damna-
torum in ejus centro, tanquam in camino suc-
censu, contemplari, & esto cum illis, qui
descendunt in infernum viventes, ne pericli-
tentur morientes.*

PRÆ.

PRÆLUDIUM II. *Pete à Deo gratiam intimè cognoscendi harum poenarum gravitatem: ut si minus amore Dei, saltem terrore horum suppliciorum à peccato abstraharis.*

I. P U N C T U M.

Considera, quàm horrenda inferni poena omnes corporis sensus afflictura sit. Nam sicut Deus in beatis potentiam & divitias gloriæ suæ ostensurus, talia in cælis præparavit, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt; ita contra in damnatis potentiam iræ & gravitatem poenarum tantam accumulare voluit, quantam nec oculus vidit, nec auris audivit, ut non immeritò David asserat: *quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare?* Quare Doctores Christiani sentiunt, quod sicut major gloria in cælo ultimi beati, qui à baptismo statim cælum subiit, futura est, quàm si omnis hujus vitæ felicitates, voluptates & gaudia, excluso omni mœrore, cumulerentur; ita majorem infimi damnati, qui ob unicum solum peccatum lethiferum periit, poenam fore, quàm si omnia hujus mundi, tam morborum, quàm martyrii tormenta, omni solatio excluso, in unum hominem per singula ipsius membra congererentur; à Deo enim constitutum est in utriusque suprema experiri, in beatis gaudia, in dâna-

Horrenda infernalis ignis tormenta, non magis concipi animo possunt. quàm cæli gaudia

Pf. 89.

Minima illic tormenta maxima hujus

tis

*mundi
vincunt.
Isa 33.*

tis supplicia. Ut attonitus Isaias Propheta exclamet: *quis poterit habitare de vobis cum igne devorante? quis habitabit de vobis cum ardoribus sempiternis?* Et fanè omni momento homo mortalis in illis totus præ dolore absumeretur, nisi Deus in corpore immortalis vim sentiendi patiendique infinita sua potentia confirmasset, & intendisset. Nam cum hostes Dei gravissimi & implacabiles damnati futuri sint, potestatem iræ suæ in illos non minus, quàm gratiæ in amicos profundet; ut ex illorum calamitatis abyssu, horum gloriæ altitudo & redemptionis beneficium tantò clarius elucescat. Cùmque offensa infinitæ majestatis sit peccatum, pœna etiam quodammodo erit infinita, quæ ex justitiæ divinæ rigore hic citra misericordiam est exigenda, quamquam adhuc infra condignum, quòd absolutè sua intensione non sit infinita.

*Singuli
sensus pœnas
ferent
inexplicabiles.*

Marc. 9.

Propone igitur sensibus quidquid potes malorum fingere, & nondum assequeris. Torquebuntur oculi horrore loci tetro, ac truculento igne inflammati horribili Dæmonum atque hostium illic etiam insultantium dilaniantiumque specie; ut bufonum, serpentum & draconum se lacerantium, quam illo tam abominabili consortio stipari mallent. Nam *mittentur in gehennam ignis, ubi vermis eorum non moritur, & ignis non extinguitur.* Sed nec auditus hic aliud præter execrationes horrendas in

in I
ctio
tus,
illu
ranc
ard
lut
bit
epu
desi
Tac
mo
per
qui
leas
ibm
exp
alir
por
qui
tum
car
run
tam
stra
que
nec
hor
fa
du

in Deum, sanctos, creaturas omnes, maledictiones superius & sociorum, tristissimos ejulatus, desperatissimosque ululatus percipiet. *Erit illic fletus & stridor dentium.* Odoratus in tolerando loci, ignis, corporum foetore, *in stagno ardenti igne ac sulphure*, replebitur. Gustus velut felle plenus, siti ac fame acerrima, torquebitur: nam *famam patientur ut canes, & dives epulo*, frustra guttam pro refrigerio in æternum desiderabit, nunquam assequetur. Jam verò Tactus, toto diffusus corpore, ut in hac vita molliora ubique sectatur, ita illic atrocissimis per membra singula poenis, atque illa imprimis, quibus plus peccatum est, affligetur. *Quia paleas comburet igne inextinguibili.* Et reprobi *ibunt in supplicium æternum.* Quæso te igitur expende, si Deus hoc terreno igne, & inter ipsa alimenta fugiente ac dissipato, ita tamen corpora nostra torquet ut ferendo non sint, & vix quisquam carbonem vivum in manu, aut digitum in flamma candelæ immotum sustineat; caro etiam præ dolore diffluat: quid illi futurum est, ubi & *ignis succensus, ut caminus,* & tam ipse immortalis conclususque, quam nonstra erunt corpora? ubi æternum immutabileque supplicium, & tale, quale *nec oculus vidit, nec in cor hominis ascendit.* Quid illi mollicelli homines, & ad quemvis hîc dolorem queruli facturi sunt? quò se vertent, qui in lecto tri-duum insomne vix hic æquo animo sustinerent?

ApoC. 21.

Luc. 16.

Matt. 3.

Malach. 4.

rent? quid facient, qui ut ferrum in fornace ignes succensi, ardebunt tanquam fax viva, incredibilibus tormentis, sine solatio, sine remissione, sine spe evadendi immergi, horrendumque sibi met spectaculum futuri sunt?

Horror
peccati ex
horrore
supplicorū.

AFFECTUS. O furor, atque insania humani generis, in tanto discrimine constituti, & tamen adhuc peccantis! an certa ad eum atque explorata, quin ab ipsis etiam ethnicis cognita, peccatorum supplicia nondum possunt horrorem toties mihi delinquenti incutere? Quid times, quid perhorrescis, o anima mea, si ad haec pericula & tormenta, forte ad proximum peccatum, vel dilatam ultra hoc momentum seriam poenitentiam interminata non trepidas?

Basil in
Psal. 31.

Serm. 16.
in Cant.

Cogita profundum barathrum, inextricabiles tenebreas, ignem carentem splendore, vermium genus venenum immittens, ac carnem vorans, inexplebiliter edēs, intolerabiles corrosione ipsa insurgens. Exclama cum Bernardo, *contremisco dentibus bestia infernalis, a ventre inferi, a rugientibus preparatis ad esiam: horreo vermem rodentem & ignem torrentem, fumum, & vaporem & sulphur, spiritum procellarum; horreo tenebras exteriores.* Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum, ut preveniam fletibus fletum, & stridorem dentium? ut quid quid ad tam horribile precipitium ducit, detester, execrer, fugiam aeternum. Ita cupio statuique ex hoc momento. Ante millies moriar.

riar , quàm volens offendam Deum meum.

II. PUNCTUM.

Considera, quod anima, ut corpore nobili-
or, eique moderando præfecta fuit , per
cujus liberam voluntatem peccatum & dam-
natio secuta est , maximis tormentis sit excru-
cianda. Hic enim ignis *miris, sed veris modis* in
animas desæviet , penetrabitque inexplicabili
dolore spirituales ipsius substantiam, omnes-
que ipsius facultates horribili pœna affliget.
Phantasia imaginibus terrificis monstrosisque
plena, non minus apprehensis , quam infligedis
in omnem æternitatem pœnis obruetur. Appe-
titus hic concupiscibilis omnia nequicquam
adversabitur, horrebit, fugiet; irascibilis irâ atq;
indignatione in Deum , in sanctos, in damna-
tos, socios , in seipsum denique conversa rabie
horrendum fremet ac sæviet: mœrore, despera-
tione, furore opprimetur. Memoria cum præ-
senti calamitate præteritas componet volupta-
tes ex peccatis acceptas, & detestabitur, tantil-
lo, tam brevi & inani gaudio , tam incompara-
bilem se incurrisse dolorem. Cui si deinde illa
accedet de perpetua interminabili que pœna-
rum successione recordatio , heu ! quo se con-
vertet? Ratio sive intellectus, quando cognos-
cet, hæc tanta supplicia, pœnitendo de peccatis,
viamque virtutis, minus quam peccatorum dif-
ficilem,

*In animas
hic ignis
miris sed
veris mo-
dis desæ-
viet.*

Aug. de
civ. l. 21. c.
20.

*Singula
potentia
interiores
cruciabi-
tur.*

*Pœna
damni in-
gens.*

*Conscien-
tia atrox
vermis.
Isa 66.
24.*

Pſas. 57.

*Despera-
tio erit ra-
bioſa.*

ficilem, amplectendo, potuisse evadere, toties
admonente conscientia, toties stimulante Dei
gratia, toties Deo beneficiis aliis provocante,
idque tam exili tempore, quot quantisque se
accusationibus non vellicabit & arguet! De
nique si expendet tam ingentibus bonis, qui-
bus æternum beata cum sanctis omnibus in
cælo frui poterat, tam levi prævaricatione sese
spoliata, illo exuta regno, ubi liquidissi-
mum sine omni fastidio gaudium, sine dolore
voluptas, summum sine omni malo bonum;
ubi tam felix societas, tam jucunda sati-
etiam inexhausta beatitas; quantis ob hæc neglecta
stimulis conscientia fodicabitur! Vox Dei est
*Qui prævaricati sunt in me: vermis eorum non
moriatur, & ignis eorum non extinguetur.* Postre-
mò videbit tot amicos inimicosque, quosque
in mundo despexit, homines, illic latos exsul-
tare, suisque cum Deo & Sanctis omnibus in-
sultare cervicibus, exprobrare stultitiam, ne-
glectum tempus & Dei gratiam: gaudere etiam
de ignominia pœnisque sibi æternum inflictis,
& hæc in secururam totam æternitatem præ-
terea minari. Nam *latabitur justus cum viderit
vindictam.*

Voluntas denique, ex his omnibus, tantum
erga se, erga Deum, erga Sanctos, erga damna-
tos concipiet ex desperatione odium, & indi-
gnationem, & vindictæ cupiditatem, ut uni-
versos perdere secum atque annihilare deside-
ret,

ret, furat, sæviat, execretur, blasphemet : atque
 iccirco etiam maxima rabie excandescat, quod
 irrito furore debacchetur: hinc plāctus & ulu-
 latus implacabilis. *Va vobis, qui rideris nunc,*
 Christus exclamat, *quia lugebitis & flabitis.*

Luc. 6.

AFFECTUS O quanta pœnarum conge-
 ries, ô moles non ferenda, & tamen sustinenda!
 ô qualis calamitas tot malis obrui. Horror
 divinæ offensæ, præcipuè ob separationem
 animæ à Deo, bono infinito. Quanta
 acerbitas, vel à solo Deo (licet, sine omni
 etiam sensibili pœna) hoc est, bono summo se-
 parari! nam pœna sensus in damnatis, licet atro-
 cissima, nondum tamen omni ex parte in-
 finita est; at pœna damni, quæ nos sepa-
 rat à Deo nostro, ad quem videndum fruendū-
 que conditi sumus, bono nos privat infinito.

Horror di-
 vina of-
 fensa, præ-
 cipuè ob se-
 parationē
 anima à
 Deo, bono
 infinito.

Intolerabilis quidem res est gehenna, sed tamen
si mille aliquis ponat gehennas, nihil tale
dicendum est, quale est à beata illius gloria hono-
re repelli. Quin igitur exurgis, ô anima mea
 cum universis potentiis, easque à rebus pe-
 rituris abstractas, uni hic Deo tuo, cum
 quo desideras æternū sociari, ita hic obligas,
 ut nullo unquam crimine ab illo te divelli pa-
 tiaris. Quin illud admittis Dei præceptum :

Chrysostr.
 hom. 24.
 in Matt.

Diliges Dominum Deum ex toto corde, ex
tota anima tua, ex tota mente tua & ex omni-
bus viribus tuis : quando alia non est ad in-
 finiti illius boni possessionem via; alius nullus

Desideriū
 amandi
 Deum suo
 per omnia.

H ab

Sap 5. v.

7.

2. Par. 16.

7.9.

ab inexhausta poenarum abyſſo exitus Quid tam arduum est quod non debeat, ac facile possit hoc intuitu superari: quando ipsi de se queruntur impii; *ambulavimus vias difficiles, lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, viam autem Domini (viam dilectionis) ignoravimus?* O Domine, submitte, per gratiam tuam, divinæ legi tuæ indomitam phantasiam, & appetitum meum: sit memoria mea affixa tibi ubique præſenti, *cujus oculi contemplantur universam terram, & præbent fortitudinem his, qui corde perfecto credunt in eum*: itaque devoto intellectu affectuque te hic complectar in terris, ut æternùm videam complectarque indefectibili amore in cælis. Cogitem semper, quàm brevis voluptas peccati sit, quæ æternos hos pariat dolores, quàm solida voluptas sit, tibi adhærere, summo bono, quæ æterna etiam voluptate in cælo sit compensanda.

III. PUNCTUM.

Inter poenas varias terribiles sola æternitas est terribilissima.

CONsidera, his quidem alias jungi poenas, sicut carceris abominandi angustias, hostium nostrorum acerbissimam societatem, & insultationem, Dæmonum truculentam favitiam, quæ in subjecta sibi corpora extremâ rabie grassabuntur, ut qui aliter Christum nisi in sua imagine ulcisci nequeunt: Verùm unam æternitatem quæ has aliasque poenas non intolerabiles solùm reddet, verùm & inevitabiles

maximè

quid maximè formidandam , & terribilium omnium esse terribilissimam. Quid enim est aternitas ? Quæ hanc mens concipere , quæ exprimere lingua poterit ? Quàm hæc longa,quàm immensa ! quando etiam , post congesta tempora & secula universa , quæ , & homines , & angeli numerare possunt , nihil huic aternitati vel addere possum , vel demere ! Si Cain jam quater mille & amplius annis in flammis arserit , tantundem est, ac si hodie primùm has pœnas ordiretur ; & post centies centena annorum millia hoc in rogo transacta,tantundem est futurum:tot annorum myriades , quot sunt in terra gramina , in litore arenæ,in mari guttæ , in aëre atomi , in arithmetica numeri , in sole stellisque radii nondum faciēt inter pœnas , jam inceptæ aternitatis initium. Nihil igitur quod numerabile est,aternitati potest comparari. Si post mille annorum myriades,vel una gutta lachrymarum ab uno damnatorum fusa servaretur , talis antè infernum,terram,aërem , cœlosque omnes suis lachrymis submergeret, quã aternitati quicquam demeret. O quale beneficium damnatis foret, vel tali sine pœnas tam horrendas terminari!*Quærent mortem, & non invenient eam ; desiderabunt mori, & mors fugiet ab eis.* Non fallit, qui dixit:*ignis accensus est in furore meo, & ardebit,usque ad inferni novissima ; non revocabit sententiam immutabilis Judex : disce-*

Apoc. 9.

v 6.

Deut 32.

v. 22.

dite maledicti in ignem æternum. Nimirum omnem, super contemptores legis & autoritatis suæ, furorem exeret: congregabo, ait, super ea mala, & sagittas meas complebo in eis. Hic quis vis Dei hostis: bibet de vino ira Dei, & cruciabitur igne & sulphure, in conspectu Angelorum sanctorum, & fumus tormentorum eorum ascendet in secula seculorum. Si ad mollem lectum tota æternitate damnatus esses, aut carcerem, ubi, usque in æternum, non videres lumen, quo hoc animo sustineres? fac unius calculi, aut prodagræ dolorem tibi æternum ferendum, quantum sub hoc onere ingemisces? Jam poenas tales tantasque, quarum tantum umbram supra descripsimus, quæque omnem à te excogitabilem dolorem vincunt, ut hora in his unica homini desperatissimo seculum videri possit, quo animi deliquio, quo sensu miseriarum accepturus es? O poenarum æternitas! horrenda æternitas! immensa, incredibilis, inexhausta malorum omnium abyssus æternitas! quam verè pièque nos Servator horratur: Ne terreamini ab his qui occidunt corpus, & post hæc non habent amplius quid faciant. Ostendam autem vobis quem timeatis: Timete eum, qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam. Et meritò. Quis enim habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis?

Apoc. 14.
 v. 10.

Psal. 84.

Luc. 16 v
 22.

Jer. 2. v.
 21.
 Insania

AFFECTUS. *Obstupescite cali, & portus ejus desolamini vehementer, dereliquerunt ho-*

mine

mines fontem aqua viva omni bono affluen-
 tem, & stagnum ignis & sulphuris, stagnum
 omnium malorum, abyssum æternæ calamita-
 tis sibi foderunt: Scito, & vide; quia malum &
 amarum est, reliquisse te Dominum Deum tu-
 um. O quam formidanda res est pœna-
 rum æternitas! Nunquid projiciet in æternum
 Deus, & non apponet ut complacitor sit ad-
 huc, aut in finem misericordiam suam ab-
 scindet? Ah, quid egi, Deus meus,
 quando non cum David annos æternos in mente
 habui; Sed immemor Dei & salutis populum
 tam væcordem & furiosum peccando fe-
 cutus sum, meque in tantum de tota æter-
 nitate discrimen conjeci? Quomodo satis
 deprædicabo infinitas miserationes tuas erga
 me qui toties peccanti pepercisti, etiam
 tunc, quando minus sceleratos peccato-
 res æternæ damnationis sententia nunquam re-
 dimendos fulminasti: *Confitebor tibi Domine*
Deus meus in toto corde meo, & glorificabo no-
men tuum in æternum, quia misericordia
tua magna est super me, & eruisti animam me-
am ex inferno inferiori. O mitissime Deus
Deus meus, posthac, deduc me Domine
in via tua, & ingrediar in veritate tua:
 ne in tale damnationis periculum rursus de-
 volvar. Agnosco, ô Deus meus, & fateor,
 quia milies mori præstat, & omnia hujus mun-
 di mala sustinere, quàm vel semel æternæ illius

obstupesca-
 da est pec-
 cãlo ater-
 nitati pœ-
 narum se-
 se expone-
 re.

Psal. 85.

Misericor-
 dia Dei in-
 explicabi-
 lis est pe-
 percisse
 peccanti.

fuga pec-
 cati.

tam horrendæ sententiæ & pœnæ discrimen subire. O quis sensus, quæ confusio, quæ desperatio illorum, qui hoc neglecto periêre, seque jam sempiternis istis suppliciis nunquam liberandos vident attineri. Quid si tu jam unus ex illis esses, qui parium, aut majorum etiam scelerum reus teneris? quæ mens, quæ cogitatio, quæ angustia tua esset? Quod verò non sis, cujus est beneficium? nunquid tuo ex merito an solius Dei misericordia obtines? An audebis hanc amplius peccando aspernari, & non formidare tantæ ingratitude ultionem? Ex nunc, Domine, *in æternũ non obliviscar justificationes tuas, quia in ipsis vivificasti me.*

Pl. 118.

93.

COLLOQUIUM.

*Invocatio
sanctorum
ad impe-
trandum
per illos à
Deo verũ
sensum
aternitatis
quo existi-
muler.*

O vos sancti electi Dei, & custodes Angeli, qui jam æternæ illius felicitatis possessores, hanc æternæ damnationis abyssum longè meliori sensu penetratis, & præ nobis intelligitis, quid sit illa vitæ cælestis beatitas, quid pœnæ infernalis acerbitas, ideòque summo gaudio exultatis *de uno etiam peccatore pœnitentiam agente*, quod à tanta calamitate eductum, sumi illum apud vos boni capacem esse agnoscitis, adeste obsecro, vestrisque apud Deum intercessionibus, hũc mihi de æternitate sensum intelligentiamque impetrate, quod omnis peccati detestationem, fructusque dignos pœnitentiæ

rentiæ in hac vita, impellar. Tuque in primis regie Propheta David, fac ut illa mihi æternitatis ponderatio nunquam excidat, quam tunc habuisti cum caneres: *annos æternos in mente habui: memor fui Dei et delectatus sum.* Recolam mecum sæpius, quam brevi vos labore & dolore hujus vitæ defuncti: nunc gaudeatis æternum, quam brevi Judas aliique damnatorum gaudio scelerum suorum fructi, nunc æternum lugeant, æternumque lugebunt: quam verè *momentaneum sit, quod delectet, æternum quod cruciet:* Jam ante sedecim & plura secula dives epulo clamabat, *Crucior in hac flamma,* & refrigerandæ linguæ guttam aquæ nequicquam postulabat. Adhuc cruciatur, & eodem refrigerio destituitur, & de æternitate nihil imminutum est.

O mi Deus, quamdiu tu, qui æternus es, Deus futurus es, tamdiu damnatus quilibet in baratro torquebitur; & tamdiu beati tecum omni felicitate & gaudiorum affluentia felices, in cælis regnabunt. *Regnum tuum regnum omnium seculorum,* & dominatio tua super cælos, & abyffos. Ne obsecro inter illos sim, quibus jurasti in ira tua, *si introibunt in requiem tuam:* & quibus dicturus es, *ite maledicti in ignem æternum.* Execror universa, ô Deus meus, quæ tibi displicere novi, etiam levia & venialia delicta, quæ ad graviora femsim deducunt; etiam neglectâ hæc & ista N.N. pietatis opera, & te-

H 4

pidi-

Deprecatio ira divina.

Detestatio omnis Dei offensa & negligetia in via salutis.

Apoec. 2.7.

piditatem omnem detestor: ne aliquando au-
diam, quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore
meo: etiam Dei consilia non admissa, cum E-
vangelico adolescente, qui mœstus abiit, &
ostendit, quàm difficile multis sit, citra obser-
vationem consiliorum, intrare in regnum Dei.

Psal. 118.

Furavi & statui custodire iudicia justitia tua u-
niversa; ut vitatis his & illis peccatis N. N. ti-
bi in omnibus placere possim. Verùm tu, ò
Deus meus, sine quo nihil, nec cogitare qui-
dem boni possumus, confirma hanc volunta-
tem meam, qua tibi supremo bono ac Deo
meo sic desidero placere in terris, ut eidem æ-
ternùm jungar in calis.

DISTICHON MEMORIALE.

Supplicium stygis horrendum! (2.) membra
omnia, mentemque

Excrucians! (3.) ingens, quod sine fine malum est!

MEDITATIO V.

De numero, & via arcta sal-
vandorum.

VERITAS. Via salutis tam arcta est,
ut summa contentione opus sit,
cum paucissimi hominum salven-
tur.